

O'ZBEKISTONDA TARIXIY TURIZMNI RIVOJLANTIRISH

*Muhiddinova Sevinch**Toshkent Kimyo Xalqaro Universiteti**Turizm yo'nalishi talabasi**Xikmatullayeva Adolat**Toshkent Kimyo Xalqaro Universiteti**Turizm yo'nalishi talabasi*

Annotatsiya: O'zining boy madaniy merosi va tarixiy ahamiyatiga ega bo'lgan O'zbekiston tarixiy turizmni rivojlantirish borasida salmoqli yutuqlarga erishmoqda. Qadimgi Ipak yo'lining yuragi bo'lgan O'zbekiston dunyoning turli burchaklaridan tashrif buyuruvchilarni o'ziga jalb etishda davom etayotgan maftunkor tarixiy joylar, me'moriy mo'jizalar va jo'shqin an'analardan iborat gobelenga ega. Hukumatning o'z tarixiy boyliklarini asrab-avaylash va targ'ib etish bo'yicha sa'y-harakatlari, turizm infratuzilmasiga sarmoya kiritilishi va sayyohlar tajribasini oshirish bo'yicha tashabbuslar O'zbekistonni ushbu qadimiy zamin merosiga sho'ng'ish istagida bo'lgan sayohatchilar uchun eng yaxshi manzilga aylantirdi. Ushbu maqolada biz O'zbekistondagi tarixiy turizmning rivojlanishi va ta'sirini o'rganamiz, mamlakatning o'tmishdagi va hozirgi madaniy merosini dunyoga namoyish etish borasidagi sa'y-harakatlarini yoritib beramiz.

Kalit so'zlar: tarixiy turizm, sayyohlik agentliklari, taklif, sayohat, madaniy meros.

Аннотация: Узбекистан, обладающий богатым культурным наследием и историческим значением, добивается значительных успехов в развитии исторического туризма. Узбекистан находится в самом сердце древнего Шелкового пути и располагает множеством увлекательных исторических мест, архитектурных чудес и ярких традиций, которые продолжают привлекать посетителей со всего мира. Усилия правительства по сохранению и продвижению своих исторических ценностей, инвестиции в туристическую инфраструктуру и инициативы по улучшению туристического опыта сделали Узбекистан популярным местом для путешественников, желающих погрузиться в наследие этой древней земли. В этой статье мы рассмотрим развитие и влияние исторического туризма в Узбекистане, а также осветим прошлые и нынешние усилия страны по представлению своего культурного наследия миру.

Ключевые слова: исторический туризм, турфирмы, предложение, путешествие, культурное наследие.

Abstract: Uzbekistan, with its rich cultural heritage and historical significance, is making significant progress in the development of historical tourism. At the heart of the ancient Silk Road, Uzbekistan has a tapestry of fascinating historical sites,

architectural wonders and vibrant traditions that continue to attract visitors from around the world. Government efforts to preserve and promote its historical assets, investment in tourism infrastructure, and initiatives to enhance the tourist experience have made Uzbekistan a top destination for travelers looking to immerse themselves in the heritage of this ancient land. In this article, we will explore the development and impact of historical tourism in Uzbekistan, and highlight the country's past and present efforts to present its cultural heritage to the world.

Key words: historical tourism, travel agencies, offer, travel, cultural heritage.

KIRISH.

Tarix va madaniyatga boy O‘zbekiston o‘zining qadimiy o‘tmishi qa’riga chuqur kirib borishga intilayotgan sayohatchilar uchun jo‘shqin manzilga aylandi. Tarixiy joylar, me‘moriy mo‘jizalar va madaniy tajribalar xazinasiga ega bo‘lgan O‘zbekistonda tarixiy turizmni rivojlantirish asrab-avaylash, targ‘ib qilish va chuqur izlanishlar safari bo‘ldi. O‘zbekistonning tarixiy turizm rivojlanishining zamirida uning boy merosini asrab-avaylash yotadi. Mamlakatning qadimiy shaharlari, muhtasham masjidleri, bejirim maqbaralari va muhtasham qal’alari Buyuk Ipak yo‘li sivilizatsiyalar va madaniyatlarni bog‘lagan o‘tgan davrdan dalolat beradi. Restavratsiya va konservatsiya bo‘yicha birgalikdagi sa’y-harakatlar tufayli O‘zbekiston ushbu tarixiy obidalar faxrlanib, dunyoning turli burchaklaridan kelgan mehmonlarga o‘z hikoyalarini aytib berishga tayyor turishini ta’minladi. Bunga parallel ravishda O‘zbekiston tarixiy turizmni qo‘llab-quvvatlash uchun zarur infratuzilmani rivojlantirishga sarmoya kiritdi.

ADABIYOTLAR TAHLILI VA TADQIQOT METODOLOGIYASI.

Zamonaviy mehmonxonalar va samarali transport tarmoqlaridan tortib, yaxshi jihozlangan sayyohlik inshootlari va tashrif buyuruvchilar uchun ma’lumot beruvchi markazlargacha mamlakat uzluksiz va boyituvchi sayohat tajribasiga asos soldi.[6]

Sayohatchilar endi O‘zbekistonning tarixiy boyliklarini osongina, qulaylik va kashfiyot hissi bilan o‘rganishlari mumkin. O‘zbekistonning tarixiy sayyohlik takliflarini targ‘ib qilish va sotish uning qirg‘oqlariga qiziquvchan sayohatchilarni jalb qilishda muhim rol o‘ynadi. Jozibador kompaniyalar, xalqaro sayyohlik yarmarkalarida ishtirok etish va sayyohlik agentliklari bilan hamkorlik orqali O‘zbekiston o‘zining tarixiy va madaniy jozibasini jahon auditoriyasiga namoyish etdi. Mamlakatning jonli madaniy tadbirlari, festivallari va tantanalari uning tarixiy merosini yanada yorqinroq ko‘rsatib, tashrif buyuruvchilarni uning an’ana va urf-odatleri bilan tanishishga chorlaydi. O‘zbekistonda tarixiy turizmni rivojlantirishning markaziy o‘rni zukko sayohatchilarning ehtiyojlarini qondirish uchun mo‘ljallangan turizm infratuzilmasini yaxshilashdir. Yo‘lboshchili ekskursiyalar, ko‘p tilli gidlar, tilga mos yozuvlar va tarixiy joylar va madaniy tajribalarga yo‘naltirilgan ixtisoslashtirilgan tur paketleri

tashrif buyuruvchilarning sayohat davomida yaxshi ma'lumotga ega bo'lishini ta'minlaydi. O'zbekistonning barqaror turizm amaliyotiga sodiqligi uning tarixiy gobelenini o'rganayotgan barchaga haqiqiy va unutilmas tajribalarni taqdim etish maqsadini ta'kidlaydi.[5]

Qolaversa, O'zbekistonda hamjamiyat ishtirokiga alohida e'tibor qaratilishi mamlakat madaniy merosini asrab-avaylash va targ'ib qilishda umumiy egalik va g'urur tuyg'usini uyg'otdi. Jamoatchilik asosidagi sayyohlik tashabbuslari, uyda qolish tajribasi va madaniy almashinuvlar orqali sayohatchilar mahalliy hamjamiyat bilan bog'lanish, O'zbekiston tarixi, an'analari va turmush tarzi haqida tushunchaga ega bo'lish imkoniyatiga ega bo'ladilar. O'zbekiston o'zining tarixiy boyliklarini dunyoga ochishda davom etar ekan, mamlakat o'z o'tmishini asrab-avaylash, sayyohlik infratuzilmasini yaxshilash, madaniy merosini targ'ib qilish va o'z hamjamiyatlarini jalb etishga intilishi hech kimga o'xshamagan kashfiyotlar sayohatini ta'minlaydi. O'zbekistonda tarixiy sayyohlik sarguzashtiga o'tlanayotgan sayohatchilarni nafaqat qadimiy obidalar va me'moriy mo'jizalar, balki o'z merosidan g'ururlanib, uning tarixini dunyo bilan baham ko'rishga ishtiyoqmand xalqning iliq quchog'i ham kutib oladi.[4]

MUHOKAMA VA NATIJALAR.

O'zbekistonda tarixiy turizmni rivojlantirish dunyoning turli burchaklaridan sayyohlarni jalb qilish uchun mamlakatning boy madaniy merosi, tarixiy joylari va me'moriy mo'jizalaridan foydalanishni o'z ichiga oladi. O'zbekiston juda ko'p tarixiy obidalar, jumladan, Ipak yo'li davriga oid qadimiy shaharlar, masjidlar, maqbaralar va qal'alar bilan faxrlanadi. O'zbekiston hukumati va turizm idoralari mamlakatning boy tarixi va madaniy merosini sayyohlarga ko'rsatish uchun ushbu tarixiy obidalarni asrab-avaylash va tiklashga e'tibor qaratdi.[3]

Tarixiy turizmni qo'llab-quvvatlash maqsadida O'zbekiston muhim tarixiy obidalar yaqinida mehmonxonalar, transport tarmoqlari, sayyohlik inshootlari va axborot markazlari kabi infratuzilmani rivojlantirishga sarmoya kiritdi. Ushbu infratuzilmani rivojlantirish tashrif buyuruvchilarning umumiy tajribasini oshirish va sayyohlarga O'zbekistonning tarixiy boyliklarini o'rganishni osonlashtirishga qaratilgan. O'zbekiston turli marketing kampaniyalari, sayohat yarmarkalari va reklama tadbirlari orqali o'zining tarixiy turizm takliflarini faol ravishda targ'ib qildi. Mamlakat tarixiy va madaniy yo'nalishlarni o'rganishga qiziquvchi sayyohlarni jalb qilish uchun xalqaro sayyohlik agentliklari va turoperatorlar bilan ham hamkorlik qilgan.[2]

O'zbekistonda mamlakatning tarixiy merosi, an'anaviy musiqa, raqs va oshxonasini targ'ib qiluvchi turli madaniy tadbirlar, festivallar va bayramlar tashkil etiladi. Ushbu tadbirlar nafaqat sayyohlarni o'ziga jalb qiladi, balki ularga O'zbekistonning boy tarixiy ildizlarini ko'rsatadigan chuqur madaniy tajribalarni

taqdim etadi. Tarixiy sayyohlarning ehtiyojlarini qondirish uchun O‘zbekiston o‘zining turistik infratuzilmasini yaxshilandi, bu orqali gidlar bo‘yicha ekskursiyalar, ko‘p tilli gidlar, ko‘p tillarda lavhalar va tarixiy joylar va madaniy tajribalarga qaratilgan maxsus tur paketlari taklif etiladi. O‘zbekistonda tarixiy turizmni rivojlantirish mahalliy hamjamiyatlarni o‘z madaniy merosini asrab-avaylash va targ‘ib qilishga jalb qilishni ham o‘z ichiga oladi. Jamoatchilikka asoslangan sayyohlik tashabbuslari, uyda qolish tajribasi va madaniy almashinuvlar sayyohlarga O‘zbekiston tarixi va an‘analari haqida chinakam tushunchalar beradi. Umuman olganda, O‘zbekistonda tarixiy turizmni rivojlantirish mamlakatning noyob tarixiy va madaniy diqqatga sazovor joylarini targ‘ib qilish, sayyohlarni ko‘proq jalb qilish va barqaror turizm amaliyoti orqali iqtisodiyotni yuksaltirishga qaratilgan. O‘zining tarixiy obidalarini asrab-avaylash, infratuzilmaga sarmoya kiritish, madaniy tadbirlarni targ‘ib qilish va mahalliy hamjamiyatlarni jalb qilish orqali O‘zbekiston o‘zini ajoyib tarixiy va madaniy tajribalarni izlayotgan sayohatchilar uchun eng yaxshi manzil sifatida ko‘rsatmoqda.[1]

XULOSA.

O‘zbekistonda tarixiy turizm industriyasi so‘nggi yillarda mamlakatning boy madaniy merosi va tarixiy ahamiyati tufayli sezilarli o‘shish va rivojlanishga erishdi. Hukumatning qadimgi Ipak yo‘li bo‘yidagi tarixiy obidalarini asrab-avaylash va targ‘ib qilish borasidagi tashabbuslari butun dunyodan sayyohlarni jalb etishda muhim ahamiyat kasb etdi. Sayyohlik infratuzilmasiga kiritilgan sarmoyalar hamda tashrif buyuruvchilar tajribasini oshirishga qaratilgan sa‘y-harakatlar O‘zbekistonni uning me‘moriy mo‘jizalari va jo‘shqin an‘analarini o‘rganishga intilayotgan sayohatchilar uchun mashhur manzilga aylantirdi. O‘zining o‘tmishi va bugungi madaniy merosini namoyish etishga e‘tibor qaratgan O‘zbekiston ushbu qadimiy zaminning tarixi va merosiga sho‘ng‘ish istagida bo‘lganlar uchun eng yaxshi tanlovga aylandi.

FOYDALANILGAN ADABIYOTLAR.

1. Tuxliyev I.S., Xaitboyev R., Tursunova G.R. Turizm asoslari. O‘quv-uslubiy murakkab. - Samarqand, SamISI, 2013. - 372 b.[1]
2. Qudratov G.H., Pardayev M.Q., Otaboyev R. O‘zbekistonda turizm salohiyati va uni rivojlantirishda davlat siyosatining asosiy yo‘nalishlari. // xizmat ko‘rsatish va turizm sohalarini rivojlantirish: muammolar va ularning yechimlari. - T.: Iqtisodiyot va moliya, 2008. - b. 61-70.[2]
3. Hayitboyev R., Sattarov A. Turizm marshrutini ishlab chiqish texnologiyasi. Samarqand, 2011 yil.[3]
4. Matyakubov U.R. — Ekologik vaziyatni hisobga olgan holda turizmning samaradorligi takomillashtirish yo‘nalishlari va istiqbollari mavzusida. nomzodlik dissertatsiyasining konspekti. – Samarqand, 2011. – 12 b.[4]
5. Halikulov A.N. — Mehmonxonalarda xizmat ko‘rsatish sifati va samaradorligini oshirish imkoniyatlar dissertatsiya konspekti. Abstrakt. – Samarqand, 2010. – 25 b.[5]